

Een vmbo- en mbo-diploma in vijf jaar

Groene wizzkids

Op het vmbo van AOC Terra in Winsum zitten leerlingen met een hoge cito-score. Toch kiezen zij niet voor een gewoon lyceum. Ze willen ook iets praktisch doen. Op het Groene Lyceum leren ze koken en werken met planten en dieren. En ze krijgen de algemene vorming op mbo-doorstroomniveau.

Muisstil is het in het lokaal van de brugklassers van het Groene Lyceum van AOC Terra in Winsum. Ze doen een toets Duits. Als ze klaar zijn kunnen ze de toets digitaal laten controleren.

“Daarna mogen jullie de oefeningen gaan doen, en als je daarmee klaar bent kokosnoten schieten”, zegt docent Lauwrens Helmens. En tegen mij: “Daarmee oefenen ze ook Duitse woordjes.” Als de leerlingen hun toets klaar hebben, blijven ze rustig werken achter hun laptop.

Alle leerlingen van het Groene Lyceum moesten een laptop aanschaffen bij aanmelding. De laptop en het eigen lokaal zijn belangrijke onderdelen van de opleiding. “We willen de leerling zelfstandig en actief laten werken”, vertelt Jan Harbers - een van de architecten van de opleiding. Een ander belangrijk punt is persoonlijke aandacht. “We besteden veel tijd aan individuele begeleiding en we willen een groepsgevoel creëren, zodat ze voor elkaar opkomen, elkaar helpen.” Het is nog net niet zo dat de leerlingen het lokaal stofzuigen, maar ze zetten wel zelf de IKEA-banken in elkaar. Met planten en dieren maakten ze er een gezellige zithoek van.

Snuffelen

Het Groene Lyceum in Winsum is een school voor kinderen met een cito-score hoger dan 537, maar die ook graag met de handen werken. Voor leerlingen dus, die zich in enkel algemeen vormend onderwijs niet plezierig zouden voelen. Dat is voor hun teveel met het hoofd, te

weinig met de handen. Daniëlle Spriensma vindt de beroepsgerichte vakken leuk, vooral bloemstukjes maken. Martijn Riemsma vindt koken leuk, maar hij wil later geen kok worden.

Daniëlle, Martijn en de andere negen leerlingen hebben na de basisschool gekozen voor een traject dat in vijf jaar in doorlopende leerlijnen de stof van het vmbo en het mbo aanbiedt. Dan hebben ze een mbo-diploma Commercieel Ondernemen op niveau 4. De algemeen vormende vakken krijgen ze direct vanaf het begin al op mbo-doorstroomniveau. Vanaf het tweede jaar krijgen ze beroepsgerichte vakken op mbo-niveau. Afhankelijk van het tempo kan de leerling in vijf jaar tijd een volwaardig mbo-diploma halen en is hij klaargestoomd voor het hbo.

“We kozen voor een diploma dat niet aan een sector gebonden is, omdat leerlingen, ook als ze zestien zijn, vaak helemaal nog niet weten wat ze willen. Met dit diploma kunnen ze nog alle kanten op”, verklaart Harbers de keuze voor Commercieel Ondernemen. Leerlingen krijgen tijdens de opleiding wel de mogelijkheid om zich te oriënteren op een beroepskeuze. In het eerste jaar door binnen school projecten uit te voeren, in het tweede jaar buiten de school, bijvoorbeeld metingen verrichten voor het waterschap. In de latere leerjaren volgen de leerlingen een stage die overgaat van een beroepsoriëntatie naar een beroepspraktijkvorming voor het mbo. Deze laatste jaren kan de leerling dus gebrui-

ken om rond te snuffelen bij verschillende sectoren of juist binnen één sector als de beroepskeuze al duidelijk is.

Spanningsboog

Om het traject dat normaal acht jaar duurt in vijf jaar rond te krijgen, gebruikt de school voor de algemeen vormende vakken vanaf het eerste jaar opdrachten en methodes afgestemd op mbo niveau vier. Leerlingen worden ook op dit niveau getoetst. Enkele docenten zijn bezig om hun eerstegraads bevoegdheid te halen. Bij de aanname van nieuwe docenten let de school nu ook op geschiktheid voor het Groene Lyceum. Geke Brammer geeft biologie en verzorging aan de groep. Ze werkt met Explora, een methode van Wolters Noordhof. Het blok van twee klokuren begint ze meestal met een stukje theorie. Daarna werken de leerlingen aan opdrachten uit het boek, aan ict-opdrachten of doeopdrachten zoals het tekenen van de levenscyclus van een plant. “Die twee uur vliegen voorbij. Deze leerlingen kunnen die spanningsboog makkelijk aan.”

In het derde en vierde jaar zullen docenten van het mbo uit Groningen naar Winsum komen om lessen te verzorgen. Zo is de overgang van vmbo naar mbo voor de leerlingen niet te groot.

Kopje thee

Na de lunch hebben de leerlingen project. Die zijn er voor alle leergebieden. Vandaag maken ze een presentatie over de ark van Noach voor beeldende vorming. Drie meisjes tekenen een beeld-

Daniëlla, Jessica en Karina in de zithoek van het Groene Lyceum

verhaal met de hand, maar de meeste leerlingen puzzelen en experimenteren twee uur met Moviemaker achter de computer. Achter plaatjes van woeste golven zetten ze de muziek van de Carmina Burana.

De projecten zijn speciaal ingezet om aan de algemene, brede competenties te werken. Het Groene Lyceum werkt met de competentiemeter. Daarin geven leerlingen op een schaal van één tot vier zelf aan hoe ze denken ervoor te staan met hun competenties. Vervolgens doet ook de projectbegeleider dat. De studiementor stelt de uiteindelijke score vast. Martijn staat voor de competentie ‘zelf-

standig aan de slag gaan’ op 2 en voor ‘energiek en enthousiast aan de slag gaan’ op 3. “Als we nog maar een kwartier hoeven, dan moeten anderen mij er wel bij slepen, ja.” Dijkman geeft de informatie ook wel mondeling door aan de studiementoren. Daarvan zijn er twee, in principe één per vijf leerlingen.

Elke schooldag hebben de studiementoren reflectiegesprekken met de leerlingen, vaak klassikaal, soms individueel. In de zithoek bespreken ze hoe de dag ging, waar de leerlingen tegenaan liepen, wat ze ’s avonds gaan doen, vertelt Harbers. “Het is het kopje thee bij moeder.” Door de reflectiegesprekken heeft

Martijn extra ondersteuning bij Engels gekregen. En ook als er bijvoorbeeld ruzie is, vindt hij ze zinvol. “Maar twee keer per week is ook wel genoeg, we herhalen vaak hetzelfde.”

Café Vert

Zoals deze dag ook blijkt, speelt de laptop een cruciale rol bij het zelfstandig en actief leren. De meeste leerlingen vinden dat prima. Die zitten thuis ook nog veel achter de computer. Alleen Thomas toont tijdens de projecturen weinig interesse voor de laptop, hij zou liever een toneelstuk maken over Noach. De school werkt met Brainbox als elek-

tronische leeromgeving. Daarin staan mededelingen van de docenten of de mentor, de jaar-, maand- en weekplanning en alle opdrachten en toetsen. Leerlingen zetten hun werkstukken in het digitale portfolio en werkstukken waar ze trots op zijn in de etalage. Een maal per maand zet de studiementor de cijfers van de leerlingen uit het studie-logboek in het portfolio. “Leerlingen communiceren nu ook intensiever met de docenten,” zegt Helmens, “dat komt omdat alles zo inzichtelijk is.“ Ook de ouders kunnen meekijken in Brainbox. Tijdens een voorlichtingsavond voor de herfstvakantie hebben ze daar les in gehad. Ze kunnen nu op elk moment inzicht krijgen in de studieresultaten van hun kind. Die resultaten bespreken de docenten met elkaar op vrijdagmiddag in hun eigen zithoek: Café Vert. Het reflectiemoment voor de docenten. □

Bij de projecten leren de leerlingen samenwerken; ook dan speelt de laptop een cruciale rol